

SZARVASI LAPOK

A TÁRSADALOM, KÖZGAZDASÁG ÉS IRODALOM KÖRÉBŐL.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenkint egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Főiskola utca, 26. szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyiltérben egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Egyes szám kapható a nyomdában.

Még egyszer az adókules.

Lapunk legutóbbi számának vezércikke, némelyek véleménye szerint, túlerős kifejezéseket használt azokkal szemben, kik az új adókules létrehozásának alkalmából elszakadástól, új egyház alakításáról beszélnek. Nehogy intenczióink félremagyaráztassék ez ügyszó kivánunk szólni még egyszer.

A szarvasi evang. egyház már évek óta érzi, hogy eddigi adókules szerint befolyó jövedelmei elegendők ugyan az egyház (zsidószertint) rendes kiadásainak fedezésére, de nem elegendők arra, hogy az egyház tovább fejlődjék. A népiskolák túllömtek, új iskolákat kell építeni, a templom tornyának tetőzete rongált igényli a reparálást, a nagy terjedelmű város közönségének az egy templom kevés, itt van ideje egy új templom építésének, mindezekhez azonban pénzalap kell, melynek előállításáról csak is egy új adóku cs megszavazása által lehet gondoskodni.

De itt a bökkenő, melyik legyen az?

Hogy olvasó közönségünk teljes tájékozást nyerhessen, jónak találjuk egymás után itt közölni azt a három javaslatot, mely felett a legközelebb — úgy tudjuk nov. 14-én — tartandó generalis konvent lesz hivatva határozni. Az első javaslat a mostani presbiterium javaslata, mely szerint:

1. Minden házaspár fizet évenként 1 véka búzát és 1 forintot.
2. Minden özvegy férfi, vegyes házaspár és 28 évet betöltött nőtlen férfi $\frac{1}{2}$ v. búzát és 50 krt.
3. Városban lakházzal, vagy legalább 6 holdnyi vagyonnal bíró egyháztag 1 v. búzát és 50 krt.
4. Tanyai földnek eredetileg kimért minden holdjától, kondorosi minden holdtól, kákai szántóföld és idegen határbeli régi szántóföld minden holdjától fizet a tulajdonos 10 krt; legelőbeli, úgy a határbeli és kákai, valamint idegen határbeli legelői minden holdtól 5 krt.
5. Minden félkapa szőlő után fizet a tulajdonos 5 krt.
6. Gözmalom után 2 véka búzát 2 frtot; szélmalom után 1 véka búzát 1 frtot; kása és olajmalom után 1—1 frtot.
7. Iparosok: I. osztály 30 krt, II. oszt. 50 krt, III. oszt. fizet 1 frtot.
Kereskedők I. o. 50 krt, II. o. 1 frt, III. o. 3 frt.
Hivatalnokok: I. o. 30 krt, II. o. 1 frt, III. o. 3 frt.
Oklevelesek: I. o. 50 krt, II. o. 1 frt, III. o. 3 frt.

A második javaslat a szarvasi mostani presbiterium kisebbségének javaslata, mely az 1861-ik évben tervezett, de soha életbe nem léptetett, adókules alapján készült, s mely szerint esik adóösszeg:

1. Egy házaspárra egy véka buza és 50 kr.
2. Özvegy férfi, vegyes házaspár és 28 éves nőtlen férfi egyháztagra félvéka buza és 25 kr.
3. Városi lakházra 1 véka buza és 50 kr.
4. Tanyai holdak után holdanként 10 kr.
5. Kondorosi holdak után holdanként 10 kr.
6. Legelő holdak után holdanként 5 kr.
7. Kákai holdak után holdanként 5 kr.

8. Szentandrás határbeli régi hold után holdanként 10 kr.
 9. Szentandrás határbeli legelő holdak után holdanként 5 kr.
 10. Turi határbeli legelő holdak után holdanként 5 kr.
 11. Endrődi határbeli régi földek után holdanként 10 kr.
 12. Gyomai határbeli régi földek után holdanként 10 kr.
 13. M.-Berényi határbeli régi földek után holdanként 10 kr.
 14. Szőlő egy kapa után 10 kr.
 15. Szélmalomra minden kő után 1 véka buza és 1 frt.
 16. Gözmalomra minden kő után 2 véka buza és 1 frt.
 17. Kása-malomra 1 frt.
 18. Olajmalomra 1 frt.
 19. Oklevelesek: I. oszt. 2 frt. II. oszt. 3 frt. III. oszt. 5 frt.
 20. Hivatalnokok: I. oszt. 1 frt II. oszt. 2 frt. III. oszt. 3 frt.
 21. Kereskedők: I. oszt. 2 frt. II. oszt. 3 frt. III. oszt. 4 frt.
 22. Iparosok: I. oszt. 1 frt. II. oszt. 2 frt. III. oszt. 3 frt.
- (Olyan iparosok, kik mesterségüket nem folytatják, magától értetődik iparuk után adót nem fizetnek.)

A harmadik javaslatot a generalis konvent által kiküldött 40-es bizottság dolgozta ki. E szerint adó összegben jár:

1. Minden lakház után a városban és tanyákon, ha ez utóbbiak legalább 6 holdnyi birtokon és állandóan lakva vannak, 1 forint. A kinek vá-

TÁRZA.

HÁBOR ÉS A LENGYELEK.*)

Irta: Vajda Péter.

„Jöttek Xerxes százezrei, karddal oldalokon, nyilakkal a puzdrában és bilincsekkel szekereken, hogy levervén Hellas férfait, a fönmaradtakat békóba üssék, és átvigyék Ásia szolgai földére. De Hellasz küzdte, diadalt arata, s' Ásia kényurai rabszolgáikkal együtt szaladtak.

„Az ó idők megújulnak. Vitézség szálja meg a kebleket, a honszeretet csudadolgotkat végez, a gyöngékből erősek lesznek. — Villámszikra szökik egy egész nemzet kebelén át, s a tagjait vesztett törzsök fölemelkedik, hallatja menydörgő szavát, és bíról szólítja föl a hadak szörnnyű szellemét.

„Szavai rokonszenvet keltenek. Mert szereli kiki a lelánczolt Prometheust, s' átkozza a keselyűt, mely májmarczangolásban találja kedvét. — Pattanjanak szét a lánczszemek, melyek miatt nem mozoghat, lelkes nemzet, — és mozogjanak szabadon karjaid, hogy függetlenséged biztosítsák, és becsületed nagy legyen, minőt érdemelsz!

„Reád pillantanak Európa'szemei, nagy tetteket várva tőled, s kérdezik: nem repent-e el Koscinsko szelleme e nemzettől? — De a harc szelleme megvan e népnél, a kor kívánatai vizshangra találnak e honban, s' nincs min aggódn.

„Mit az új hellenek megnyertek, azt a Visztula is megnyerendi; mert nem nemtelenebb a vér a Kárpátokon túl, mint a Balkánon alól. s' a szabadság szentszava egyaránt lelkesít délen és északon.

„Föl, föl hős nemzet! elszánva a halálra,

*) A szerző Dalhonának ezen ódai ihlettségű töredéke, de így is egy kerek egész, a maga idején nem láthatott napvilágot, mert, mint azt a szerző sajátkezűleg megjegyzé, a cenzor törle.

győzelmet remélve, s' a jogokat visszaállítva. — Ne rettegj, az ágyú dörgésétől, — kiáltsd az isten szavát az igazságok isteneét, S ennek neve túlharsogandja elleneid álgyuit. „Sokan vannak kik ki szeretnének veled állani a vész mezőjére, kiknek gondolata nálad kalandoz, kiknek imája érted száll egekre. Győzelméd mindezeknek örömet szerez. Bukásodban mindannyian buknak. „Az elnyomásmászörnyetegét kell neked meggyőznöd, melynek lábai olombul, körmei aczébul állanak, szörnnyű csorrával pedig a csontok vejejeig tud érni. Szárnyait kell e szörnnynek levagdaldnod, különben a te holt tetemeidről vakmerően száland tovább, — és utjában világrészek szemvilágát rabolhatja el!“

A REJTÉLYES ÁRA

Humoresk.

(Folyt. és vége.)

Néhány perccel tíz óra előtt ott álltam a végzetes ajtó előtt, mely mögött szerencsém fogom megelni vagy pedig véghetetlen nevetségessé teszem magam.

Kopogtatásomra gyöngéd „szabad“ hangzott. Kinyitottam az ajtót s legott láttam, hogy diszes szobában vagyok. Ez mindenesetre jó jel. Az ablak felől nő közeledett felém. Lépése könnyű és bájos volt, alakja középformájú. Arczát selyem álca fődte, fejét és nyakát pedig hosszú, fekete fátyol borítá, mindez annyira megismerhetlenné tette, hogy egyáltalán nem sejtettem korát és külsejét.

Oly bökkel közeledtem feléje, mely a legelső táncmesternek is becsületére vált volna és intésére helyet foglalva, kissé hebegve mondtam:

— Vettem nagyságod meghívását és a mint látja, pontosan megjelentem.

— És mi mondani valója van? viszonzá a

nő gyöngéd hangon ugyan, de gyakorolt fülem legott észrevette, hogy túl van élete tavaszán.

— Kisasszony, folytattam, társadalmi állásom és korom, kívánatosná teszik, hogy élettársat keressék.

— Csakhogy erre rendkívüli utat választott.

— Most már nem annyira rendkívüli, szólítam közbe. Nagysád naponkint olvashat oly hirdetések a lapokban, melyek ahhoz hasonlítanak, mely által oly szerencsés levék, hogy nagysáddal megismerkedhessem. Az ily összeköttetések, melyeket a véletlen fűz, gyakran a legboldogabbak

— Mindamellet azt hiszem, különös okok készítették arra, hogy a véletlenre bizza magát oly fontos ügyben, minő a házasság; . . . szabad megismernem ez okokat?

Ez nagyon fogárdos kérdés volt, melyre csakugyan nem valék elkészülve. Hirdetésemben e pontot szándékosan borítam rejtélyes homályba. Mit tevő legyek? Megvalljam a valót? Megmondhatom-e neki, hogy csakis pénzzavar birt e lépésre? Kitérőleg kellet felelnem.

— Szabad-e kérdenem, mi birta nagysádat arra, hogy e kihallgatást megadja?

— Erre azonnal vissza térünk, viszonzá nyugodtan, mert mivel meg akarjuk ismerni egymást, nem szabad köztünk titoknak lenni. őszintén kell megvallanom, nagyon csodálkozom a miatt, hogy ily fiatal, s engedje mondanom, ily finom férfiú, hirlapokban keres nőt.

Udvariansan hajlongtam.

— Föllépése arra enged következtetni, hogy a társadalom első köreiből szokott megfordulni, folytatta, és megvagyok győződve, hogy nem az ismeretség hiánya birta e lépésre.

Nagy kedvem kerekedett, hogy fátyolozott visa-vis-omnek szemé közzé kacagjak, de attól féltam, hogy ezáltal mindent elontok.

Ha tudná, hogy ép az okozta szerencsétlen-

rosban és tanyán van lakháza, de a tanyai lakházat csak időnkénti szülésul használja, csak az egyikét fizet: ellenben ha az egyiket bérbe adja vagy ha mindkettőben családja állandóan lakik, mindkettőt fizeti a 1 frtyi egyházi adót.

Minden 6 holdnál kisebb birtokon és szőlőben épült s állandó lakott lakház után fizet 50 kr.

2. Minden házaspár, mely városban lakhazzal, vagy legalább 6 hold földdel bír, fizet évenként 2 véka búzát és 50 krt úgy magától, mint esetleg a vele egy háztartáson levő hazas fiától vagy vejétől; özvegy férfi és a 28 évet betöltött nőttől ennek felét, vagyis egy vékát és 25 krt.

Minden vagyontalan, vagy 6 holdnál kisebb vagyonnal bíró házaspár 1 véka búzát és 50 krt; özvegy vagy 28 évet betöltött nőttől ennek felét, az az: félvéka búzát és 25 krt.

3. Tanyai földnek eredetileg kimért minden holdjától kondorosi minden holdtól, kákai és idegen határbeli régi szántóföld minden holdjától 10 kr. — legelőbeli, úgy a határbeli és kákai valamint idegen határbeli legelői holdaktól, továbbá az ugynevezett nyist-ek és siratói legelői holdaktól holdanként 5 kr., az ugynevezett pótlékoktól: czigányéri-mezőér-, temetőalatti és Balezó halom melletti kenderföld minden 100 □ öltől 1 kr. (A nyul-, mári-, kanálistól-, szappanos-, molyzógnok, mint árviznek kitett földek egyelőre adómentesek maradnak.)

Régi szőlők minden fél kapa után 5 kr.

4. Gözmalom után 2 véka buza, szélmalom után 1 véka buza.

Ha ez adókules javaslatokat sorba vizsgáljuk, arról fogunk meggyőződni, hogy evang. egyházi tényleges viszonyainknak s evang. egyházi adózási elveinknek határozottan legjobban felel meg a negyvenes bizottság javaslata s ha az egyház közönsége egyháza javát szívében hordva békét óhajt s célt akar érni, csak ezt kell előgádnia. Tartozunk azonban véleményünket bizonyítani.

Ezen adójavaslatban az adózás alapja egy részről az egyház tagjainak személye, más részről azok vagyona.

Lássuk először a személy szerinti adózást. A presbyterium és a presbyteri kisebbség javaslata szerint a házaspár csak 1 véka búzát s 1 forintot, illetőleg a másik szerint 50 krt fizetnek. Ma fizetnek a vagyonosok 2 vékát és 1 frtot, a vagyontalanok 1 vékát s 50 kr. Világos, hogy ezen adókules elfogadásával az egyház jelentékeny jövedelemtől esnék el, mert a leginkább földes gazdákból álló egyház tagjainak zömét felszabadítaná 1 véka buza fizetése alól

Ezt tenni valóban nem tanácsos. Az a szarvasi földműves, ki eddig fizette a 2 vékát, bizony minden megerőltetés nélkül fizetheti azt ezután is. Igaz, hogy ellenvetésül az azon javaslatokat pártolók felhosszák, hogy pótolni fogja azt a lakóházak megadóztatása, a mi eddig nem volt, csak hogy itt csak a városi lakóházakat értik s így kibuvót engednek azoknak, kik nem a városban, de szőlőkben, hódakon, tanyákon laknak. A földbirtok, szőlők, malmok megadóztatásánál alig van jelentékeny különbség, de annál kirívóbb az a szándék, mely az oklevelesek, hivatalosok, kereskedők és iparosokat akarja oly módon, amint ott javaslatba van hozva, megadóztatni.

Eltekintve már attól a nehézségtől, melyet az osztályozás fog előidézni — mert ki lesz hivatva igazságot szolgáltatni abban, ki I-ső, ki II-od és ki III-ad osztályú iparos vagy kereskedő — nagy igazságtalanság rejlik abban, hogy ebben egy újabb személyes adó vetetik ki az egyház tagjainak csak egy kisebb részére, s a többi — a földművelő osztrály — abból egészen ki akarja magát vonni. Ugyan hogyan lehet az iparos osztályra a párbéren és esetleg a lakházadón kívül egy újabb személyes adózást kivetni most, midőn mindenki tudja, mily keserves az iparosnak a megváltozott időekkel szemben az élete? A földművelő azért, hogy szánt, vet, marhát nevel, kertészkedik, méhet tart stb. mely foglalkozások ma bizony jövedelmezők, ne fizessen semmit, de az iparos az már fizessen. Hol van itt az igazság? Ha olyan idők volnának, mint 30—40 év előtt, még hagyján, de ma nem elnyomni — pedig azzal is csak elnyomatnak, — hanem emelni kell az iparosokat.

Ellenvetésül azt fogja felhozni valaki, ha a földműves fizet földje után, fizessen az iparos is mestersége után. Nem helyes okoskodás ez. A föld tényleges birtok s azután az adót kell hogy megfizesse, ha bír vele, az iparosis, de valamint a földművelés, kertészkedés és baromtenyésztés után a földművelő nem fizet mint foglalkozás után semmit, úgy nem szabad attól az iparostól sem kívánni hogy foglalkozása után fizessen, mert személye után csak úgy fizeti a pár-

ségemet, hogy ismeretségeim nagyon is kiterjedtek voltak!

— Az igaz, hogy e tekintetben nem panaszkodhatom, viszonzám mosolyogva. De nagysád meg fogja engedni, hogy az ember sok nót ismerhetett a nélkül, hogy egyet talált volna, kivel örök életre szövetekezék.

— Talán mostanig nem volt komoly akarat, hogy az igazít keresse, talán ideje sincs erre . . . Hivatása nagyon igénybe veszi.

Nem tudom, mit adtam volna érte, ha e pillanatban letéphetem fátyolát, hogy meggyőződjem arról, bolonddá tesz-e, vagy komolyan beszél. Ez a vizsga kissé alkalmatlanná kezdett válni.

— Szeretem a tevékeny feiakat, folytatta, és feltételezem, hogy oly állása van, mely lehetőségessé teszi, hogy biztossítsa nevének életét.

A megtévesztült Lucifer lehet ez álca mögött! Legérzékenyebb oldalamat támadta meg! Ugy érzem magamat, mint a beteg, kit a vizsgyógyintézetben percről-percre jeges zuhany érint

— Jogász vagyok, feleltem batán.

— És van-e biztos állása? kérdezé.

— Még nincsen, feleltem köhécselve; gyakornok vagyok.

— Ah! alkalmasint számföldötti valamely törvénytörő? Kar! No de még fiatal és miniszterre is lehet . . . Elég ember van, kinek föllépése kevésbbé kellemes benyomást idéz elő, mint az öné, meglehet, több önben a jóakarát, hogy kedvelté tegye magát.

Ezek voltak a legokosabb szavai, miket eddig hallottam és reményem újra éledni kezdett.

— Legyünk nyíltak egymáshoz, folytatta, azt hiszem önnek nem hiányzik egyéb, mint vagyonos nő.

— Nem csupán az, viszonzám, miközben arcom elpirult ez igazságra.

— De mégis a fő ok, nemde? Csak vallia

meg, hogy vagyont keres, mivel pedig nő nélkül nem találhat, hát azzal együtt ezt is elfogadja?

— Nagysád nagyon szigoruan ítél.

— De helyesen. Most érkezünk a pontra, melyen értekezhetünk. Gazdag vagyok! Mondja meg nyíltan, mit követel? Azonban e kérdés megsérthetné . . . Mily tökére van szüksége, hogy gond nélkül megélhessem?

A maró hang, mely e szavakban rejlett, bosszantott, felkeltem tehát, kalapom után nyultam és viszonzám:

— Ugy látom, nagysád, hogy semmikép se fogunk megegyezhetni. A miket mostanig mondtott, nagyon komolyan érint és valóban nem tudom, nem akar-e velem tréfát űzni, vagy pedig komolyan beszél-e.

Első esetben rossz helyen jár, Nagysád. Nyíltan megvallom ugyan, hogy kényszerítve valék e lépésre, melyet tettem, de becsületlenítő oka nincsen. Nagysád ezt nem ismeri el, a miért is van szerencsém magam ajánlani.

— Megálljon! Ne siessen úgy! Maradjon kérem, mert nem akartam megsérteni. Foglaljon helyt: Ön kényszerítésről tesz említést. Életvidor, reményteljes ifiura nézve, minden esetre súlyos dolog, ha mindenféle aggodalmak és gondok gyötrik. Birtokomba van a varázsvessző, mellyel e kísértetet elűzheti. Mit szól 40.000 forinthez?

Ez összeg említésére önkénytelenül felkeltem. Negyvenezer forint! Lelkemre szép pénz!

— Ne kételkedjék szavaimba, folytatta, midőn észrevette zavaromat. Mielőtt határoznánk, bebizonyítom, hogy nem ámitottam.

— De, mondám, 40.000 forint oly összeg, mellyel megannyi férfit csálhat laba elé. Miért keres oly módon férfit, mely módot rajtam ócsárolta?

— Önnek okai voltak arra, . . . nem lehetek-e nekem is? viszonzá

Sejteni véltem okait. Mily szívesen lehet

bért, és vagyona után a kivettelt összeget, mint a földműves; két bört a rókáról lehuzni nem lehet.

Ha azonban az egyház tagjainak az a része, mely a második javaslathoz ragaszkodik, többségének érteében ráakarja erőszakolni a kisebbségre az adózást, bizony nem fogunk csodálkozni azon, ha az ekképen elnyomott párt módot keres, mely a demagogia ezen zsarnokságától megszabadítsa. A tanyai és szőlőbeli lakosság az autonomia jogával élve úgy is kiszorította szavazatával a presbyteriumból az értelmiséget, az iparos osztályt s a jobb módú földműves osztályt, most nem marad egyéb hátra, csak hogy magát az adózástól felszabadítsa s egy osztályt pedig igazságtalan adóval terheljen. Valóban megdöbbentő törekvés. Nem csodálkozunk azon, hogy a szakadás eszméje kísért s bár részünkről mindig a mellettközdünk, hogy az egyház egységét és békéjét mentjük meg, de ha a többség nem enged, azt csak viszály forrása lehet.

Jól gondolják az meg azok, kik a második javaslat mellett kardoskodnak.

Ujdonságok.

(§) — **Vásár.** Elhalasztott vásárunk végre valahára megtartatik. Tegnap volt a marha vásár, ma és holnap a kirakó tartatik meg. Valamint a vásár betöltésénél, ugy most is a közönség csak három nappal előbb lön értesítve a dolgról.

Egyházi adó Mai vezércikkünk kapcsán tájékozásul ide iktatjuk az 1887-ik évi számadások záró tételeit. Ez év elején hátralékban volt 9560 véka búza és 8164 frt 99 $\frac{1}{2}$ kr. kivettelt adóban: 7516 $\frac{1}{2}$ véka buza és 7066 frt 2 $\frac{1}{2}$ kr. Befolyt a hátralékból 2323 $\frac{1}{2}$ véka és 1823 frt 38 $\frac{1}{2}$ kr, a folyó tartozásból 4054 véka 3958 frt 90 kr. Hátralékban maradt a jövő 1887-ik évre: **10699** véka buza és **9448** frt **73** krt. Megdöbbentő összeg, melynek behajtásáról komolyan kellene a presbyteriumnak gondoskodni.

— **Mért nem engednek a mészárosok?** Felszólítva lévén a mészárosok arra, hogy a húsárát lejjebb szállítsák, azt hozták fel okul, hogy nem képesek lejjebb szabítani az árt, mert kevés hús fogy. Hat lassuk, mennyiben van ebben igazuk. Az 1885. évben a szavasi mészárszékekben 450 darab marhát vágtak, a folyó évben október hó végeig már 365 darabot. Hogy lehet itt arról beszélni, hogy nem fogy a hús, ha több marha kel el, mint mennyi a nap? Egy kis jóakarát kell hozzá s a dolog könnyen megoldható!

ha még 40.000 frt árán se bír férjet kapni, szemem káprázott, de leküzdém érzésemet és viszonzám.

— Talán nem ok nélkül szabta a föltételt, hogy első találkozásunk alkalmával fátyolozottan jelenhessen meg.

— Óh uram, felelte elfojtott sohajjal, ön fájdalmas vallomásra kényszerít . . . nem vagyok szépség . . .

— Önmagáról senkinek sem szabadna itélni, jegyzém meg, vannak a külsőnél még egyéb bajok is, melyek lebilincselnek . . . a szellem előnye, nemes szívjóság, miknek isteni eredetük még kevésbbé szép arcokon is meglátszik, nyújtson alkalmat, hogy ítélhessek.

— Ez nem lehet, felelte határozottan, előbb nem veszem le a fátyolt, míg meg nem egyeztünk. Mit azonban a szépségre nézve említett, ream nem alkalmazható, mert tulleptem életem tavaszát . . . fiatal korom napjai már csak álomként látszanak előttem.

— E tekintetben is különféle nézet van, viszonzám, ámbár kissé gondolkozva; mit ön az élet tavaszának nevez; talán csupán azt az időszakot foglalja magában, midőn a bimbó mulandó baja helyet ad a kinyílt virág pompájának.

Nem tagadom, hogy a 40.000 frt észrevehető benyomást tett érzékeny szívemre és elhatároztam, hogy végtelkéig megyek.

— És kinyílt virágával az élet mely szakát érti? kérdezé szeliden.

— Nos tehát, viszonzám habozva, ismertem nagyon szeretetreméltó nőket, kiket 30 éves korukban virághoz lehetett hasonlítani.

— Ah! jó Isten! sohajtá, ugy, hogy sohaja szívembe nyílt. Nem akarom ámitani. Kettőztesse meg a harminczat és meg lesz korom.

Ha e pillanatban bomba hullott volna . . .

(§) — **Műkedvelői kör.** Városunk ifjusága körében élénk megbeszélés tárgyát képezi egy jótékonykezű műkedvelői kör létesítése. Üdvözljük e szép eszmét, mely megvalósulása esetében hivatva lesz városunk társadalmi életét megélni. A kör megalakulásáról annak idején referálni fogunk, addig is felhívjuk lapunk olvasóinak figyelmét rá, bizton hívén, hogy a nemes cél érdekében minél többen fognak a kör tagjai közé lépni.

(§) — **Megtörtént.** A városházán történt a fogyasztási bevallások, illetőleg ajánlatok alkalmával e párbeszéd: X. Hova, hova Y ur? Y. Bort fogyasztani. (Értsd ajánlatot tenni.)

(§) — **Fonóka bandák.** Bíró János rendőrbiztos jelentést terjesztett be a járás főszolgabírájához, mely szerint a nép közt fonóka bandák létesültek. Egyes helyeknél ugyanis nagy számmal összejönnek a paraszt legények a szokásos fonókára s éjjeli 12 óra felé, a feloszlás idején esendzavarást követnek el. A járás főszolgabírája, mielőtt intézkedett volna e tárgyban, kiadta a jelentést Szarvas előjáróságának azon utasítással, hogy adja be véleményét arra nézve, miszerint a fonókák beültassanak-e vagy nem? Hisszük, hogy városunk érdemes előjárósága ez összejöveteleket, melyek ugy a közérkölciség, mint a közbiztonságra nézve éveken át káros hatásuaknak bizonyultak betérjesztésében be tiltandóknak fogja véleményezni.

(§) — **Uj omnibus.** Stein János vendéglős egy csinos, üveges omnibust csináltatott, mely az érkező és induló vonatokhoz jár ki.

(§) — **Nőhoavéd.** Lapunk mult számában említettük, hogy B.-Gyulán Pfiffer Karolinnak emlékkövet akarnak állítani. Az emlékkő jövő év márc. 15-én fog felállítani. Az értekezlet, mely a tárgyban összegyűlt, héttagú bizottságot választott, melynek hivatása leendő a gyűjtést szélesebb körben megindítani, az emléket megvásárolni, feliratát meghatározni és az ünnepélyt rendezni. A bizottságba a következők választottak: Zöldy János ügyvéd, 48 as honvéd, Kovács István főorvos, id. Mogyorósy János muzeumi igazgató, Christó Miklós szerkesztő, Terényi Lajos főszolgabíró, Dömény Lajos főpénztárnok és Bodoky Zoltán hírlapíró. A „Békés Gyulai Híradó” eddigelé már tekintélyes összeget gyűjtött a síremlékre, mely összeg takarékpénztárilag kezeltek.

— **A vadásztársulat** mult vasárnapon tartotta választmányi ülését a helybeli kaszinó helyiségében, mely alkalommal el lett határozva, hogy a mostani évadban négy körvadást fog rendeztetni, még

pedig az első nov. 21-én lesz, midőn a vadászok találkozásául és kiindulási helyeül az ó-szőlőskert jeleltetik.

— **Fogyasztási adóberlet ügye.** A képviselő testülethez 150 aláírással ellátott kérvény nyújtott be hogy a fogyasztási adó haszonbérletet a község vegye ki. Ez érdekében a képviselő testület az előjáróságot bízta meg, hogy a lakosság által ajánlatokat tétetvén, azon esetben ha a tett ajánlatok az évi haszonbéri összeget megütik, a kincstárral harom évre szerződjék. Felkéretnek ennek folytán azok, akik még ajánlatokat nem tettek, e hét első napjain jelentkezzenek.

— **Ellenőrző szemle.** Mint minden évben, ugy az idén is nov. 4-ére vonultak be a kerül. katonai hadkiegészítési parancsnokság állomási helyére, Csabára városunkban létező tartalékos tisztek, hogy az ellenőrző szemlén jelentkezzenek. Előkerült a nyugalomba zárt egyenruha, hogy a hivatalos utra felöltessék. Egész szokatlan volt az elővárszolt tiszt uraknak a vasuti kedvezmény, mely emlékeztetőbe juttatta, hogy mégis olcsóbban utazhat a katonai, a mikor muszáj utaznia, mint mikor csak privát kedve volna utazni.

— **Korai halál.** Freska Terézia egy helybeli iparosnak ifju leánya, csak a tavasszal, februárban vezetett oltárhoz Blasko Sámuel vasuti gépész által, követve férjét annak állomási helyére, a Lajta melletti Bruckba, — s már 6 hónap mulva hervadtan, betegesen tért vissza a szülőházhoz, onnan pedig hosszabb szenvedés után nov. 4-én szállt örök otthonába. A korán elhunyt ifju nőt nagy részvétellel temették. Legyen neki édes az igaz boldogság ezen örök álma!

— **Orgován Gyula** ev. hiteljelt a héten, kedden fog a m.-berényi német egyház segédlelkészévé felszenteltetni. Kívánjuk, hogy a cseljához ért törekvő ifju hűséggel és sikerrel teljesítse szép hivatását!

— **Áchim Zsigmond** b.-gyulai törvényszéki aljegyző, a ki Kovács S. járásbíró urat betegségében helyettesíteni jött a szarvasi járásbíróshoz, s itt egy hónapig sikerrel működött, a törv. széki elnök által előbbi állomási helyére visszahívott — s oda el is utazott.

— **A megyei közigazg. bizottság** rendes havi ülését f. hó 8-án délelőtt 9 órakor szokott helyén fogja megtartani, melyre a meghívók e hó 1-én szétküldettek.

— **Nőegyleti közgyűlés.** A helybeli nőegylet évzáró közgyűlést Gróf Csáky Albinnó

nökasszony előlétele mellett nov. 8-án d. u. 2 és fél órakor a főgymnasiun diszteremben fogja megtartani.

— **Meghívás.** Miután a helybeli mészárosok egyáltalán nem hajlandók a hus árakat lejjebb szálítani és egyéb terményekkel arányosítani, ezennel felhívjuk a fogyasztókat, sziveskedjenek ma, vasárnap nov. 7-ikén d. u. 4 órakor a kaszinó társalgó termében megjelenni oly czélból, hogy egy létesítendő hus fogyasztó szövetség et módozatait megbeszéljük. Számos érdekársai nevében: Szendy György, főgymn. tanár.

(§) — **Temetői kereszt.** A helybeli r. kath. egyház elhatározta, hogy új temetőjében egy feszületet fog állíttatni, mivel azonban anyagi tekintetben nem áll ott az egyház, hogy annak költségeit megterhelhetés nélkül fedezhetné, levélben felkérte Mitrovsky Wladimir grótot, hogy kegyeskedjék az említett keresztet saját költségére felállíttatni.

(§) — **Tűz.** Folyó hó 4-ikén tűz ütött ki városunkban, mely d. u. 2 óra 30 percztől 4 óra 15 perczig tartott. A tűz Janurik Pál nádfedelű házát hamvasztotta el. A ház biztosítva nem volt. A tűz okát megállapítani rendőrségünknek nem sikerült. Kiténtették magukat az oltásnál: Oláh Miklós tornatanár, Springel György földmives, Opauszky Mihály, Boros Jenő kereskedő segéd, Komár György iparos, Bencsik Mihály földmives és Blaskó István.

(§) — **Vadászat** tartatott a napokban Tomcsányi Károly nagybirtokos birtokán. A vadászaton résztvettek 14-en; elejtették összesen 162 nyul, 1 tuzok és 1 fogoly.

— **Figyelmeztetés.** Lapunk hirdetési rovatában találja az olvasó a „Budapesti Ujság” című képes politikai néplap előfizetési felhívását. E lap, melynek első száma f. évi nov. hó 1-én jelenik meg, népies irányánál fogva kétségtelenül hivatva van nagy hézagot pótolni a hazai hírlapirodalomban. Sehol sincs olyan nagy szükség a nép érdekeinek sajtó útján való képviselésére, mint épen nálunk, hol a nép és nemzeti érdekek szoros összefüggésben állanak egymással. A Budapesti Ujság főképe ez érdekeket akarja szolgálni nyíltan, pártkülömbőség nélkül. Ha ezt azzal az erélylyel teszi, mint a mennyt programja ígér, akkor a haza és nép ügyének egyaránt nagy szolgálatokat fog tenni.

Felelős szerkesztő: Mihály József.
Főmunkatárs: Bolygó.

nem bukfenctet vettem, mint ama történelmi szürke ló a bronzeli ütközetben.

— Micsoda! ? kiáltám felgorgva 60 éves?

— Ugy van, unam, hatvan év vonult el már fejem felett és ha még hozzá teszem, hogy özvegy vagyok, könnyen fog határozhatni.

— Eleget tudok, viszonzám nem minden keserűség nélkül, vessünk véget a további taglalásnak, mert teljesen meg vagyok győződve eljárásom balgaságáról. Az évek külömbősége nagyon is lényeges akadály, hogyse tartós boldogságot alapíthatnánk arra. Még nem ismerjük egymást s ép azért minden baj és zavar nélkül szakíthatunk.

— Ily könnyű szerrel nem bocsáthatom el viszonzá határozottan, hogy egymást ne kompromittáljunk, joggal követelhetem öntől, hogy csakis nyugodt megfontolás után, minden hirtelenkedés nélkül határozzon. Huszonnégy órai gongolkozási időt engedek erre és elvárom becsületességétől, hogy eljő.

— És ha megtagadom? kérdezém önbüszkeséggel.

— Meg fogok vele elégedni, de minden esetre elvárom.

Ki birná leírni érzelmeimet, midőn a fogadóból távoztam! ? Hangosan szerettem volna kacagni, ha a szégyen és düh annyira erőt nem vett volna rajtam. A 40,000 frt elvakított... mert megszabadultam volna minden gondomtól. De ha eszembe jutott a hatvan tavaszos szép özvegy! . . . Lelki szememmel láttam magam, a drága öreg oldalán, láttam szomszédim és barátim kacintásait, hallottam élceléseiket, melyek megannyi mérgezett törökként érintettek. Soha! Jogos méltatlankodás vett erőt rajtam, ha arra gondoltam, hogy e nő képesnek hitt arra, hogy ily üzletet kössön velem. Mert ajánlatát csakis üzletnek tekinthettem. Nem is került megerőltetésembe, hogy megmaradjak szándékom mellett és másnap reggel szilárd léptekkel közeledtem a

fogadó felé, egyenesen a 3. számú szobába. Öreg barátom ma is alczásan fogadott.

— Asszonyom, mondam bizonyos szilárd-sággal hangomban, miután köszöntöttem; minde- nek előtt bocsánatot kell kérnem, hogy mivel se menthető viselettemmel ily fonák helyzetbe hoztam. Nem ismerem az indokokat, melyek arra birták, hogy hirdetésem által velem alkudozásba bocsátkozzék; mindamellett kérem, mondjon le a gondolatról, hogy velem összeköttetésbe lépjen. Becsületem és lelkiismeretem tiltja, hogy kezemet ajánljam vagy az önt elfogadjam. A kor külömbősége nagyon is lényeges, vagyona pedig sokkal nagyobb, hogy részrehajlatlan itélőt meggyőződtessen arról, mintha ez összeköttetést egyéb szülte volna aljas érdeknél. Mondjunk le még gondolatáról is.

— Ez utolsó szava? kérdezé alig hallható hangon.

— Mulhatlanul! felelém.

— E szerint minden veszélyeztetés nélkül levehetem az alcát és fátolt, monda vidám kacagással, teljesítve szavait.

Óh! ég, mit kelle látnom! Fialat, üde arc állt előttem, melynek a pajzán szempár csudálatos bájt kölcsönzött. A fátvolozott nő nem volt senki más, mint tátrafüredí ismeretlenem, kinek arca hat évig volt vezércsillagom.

— Hedvig! mondam, lelkesülten tárva ki karomat, mert szebb volt, mint valaha.

— Vissza! viszonzá ezüstcsengésű hangon, miközben szeme szeretetteljesen pillantott felém, ön már határozott személyemre nézve.

— Nem a tiedre nézve, viszonzám hívvel, soha se voltam a fiatalág, szépség és szerelem árulója.

E pillanbtban kinyílt a mellékszoba ajtaja és ismert hang megszólalt:

— Mi történik itt?

Bámulva fordultam vissza.

— Ha nem csalódom, folytatta a belépő, ugy ez unokaöcsém. ki az egykor megvetett déli gyümölcsöt akarja megízlelni.

Ekkor lehullott szememről a hályog és mindent megértettem. Előtte való napon nagynénem játszta a gazdag özvegy szerepét, kinek kezét visszautasítottam.

— Távozzál előlem, fiatal mihaszna! monda, inkább kacagva, mint haragosan. Soha se hittem volna, hogy ily kosarat kapjak!

— Nem távozhatom, drága nagynénem, viszonzám hévvel, mert oly mágnes van itt, mely ellenálhatlanul vonz magához. Oh! miért nem tudtam ezelőtt hat évvel, hogy feledhetlen Hedvigem az ön fogadott leánya? Csak az irántai forró szerelmem miatt utasítottam vissza ajánlatát. Ez állhatatosságot dicsérnie kellene és . . .

— És kezevel jutalmazalak, nemde, szélpál?

— Ugy van, angyali nagynénem, e-t bizony remélem, mert érzem, hogy csakis azért felelt hirdetésemre, hogy egyesítsen minket.

— Egyben mégis megnyugszom s ez az: hogy kezdjed hinni, hogy nem akartam hozzád nőül menni.

— Csele eléggé csábító volt, hátha bele egyeztem volna? Gondolja meg csak, hogy a 40,000 frt mily vonzerőt gyakorol,

— Ha beleegyeztél volna, mit se kaptál volna meg. Köszönjed Rády barátodnak, ki elárulta zavarodat és szándékodat, mert nélküle soha se kaptál volna oly nőt mint Hedvig. Rády tiz más feleletet vitt el a póstáról, hogy nyomunkba vezessen.

Én pedig magamban Istenen kívül Rády barátomnak és — szabómnak hálát adtam a czimcsereért, mely eleintén oly sok kellemetlenséget okozott, most azonban boldogságom kutför-rásává lett.

G. Ü.

KARCZFALVI.

